

ΕΥΘΥΝΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ- CONTENT LIABILITY

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΓΕΝΑ

Οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο

Ενδιάμεσοι στην κοινωνία της πληροφορίας,
μεσάζοντες (intermediaries)=

ιδίως

φορείς παροχής πρόσβασης, access provider

φορείς παροχής φιλοξενίας, web hosts

Θυροφύλακες, gatekeepers

Οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο

Καθεστώς ασυλίας= για να μην αποθαρρυνθούν οι ενδιαμέσοι από την διακίνηση των πληροφοριών και συνεπώς την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου

Το «ανεύθυνο» των ενδιαμέσων

- ❑ Απλή μετάδοση
Άρθρο 12 Οδηγίας – 11 ΠΔ 131/03

- ❑ Αποθήκευση σε κρυφή μνήμη
Άρθρο 13 Οδηγίας – 12 ΠΔ 131/03

- ❑ Φιλοξενία
Άρθρο 14 Οδηγίας – 13 ΠΔ 131/03

- ❑ Απουσία γενικής υποχρέωσης ελέγχου
Άρθρο 15 Οδηγίας - 14 ΠΔ 131/03

- ❑ Υπερσύνδεσμοι / Μηχανισμοί έρευνας
Άρθρο 21 παρ. 2 Οδηγίας

Απλή μετάδοση (e commerce directive)

[...] δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις μεταδιδόμενες πληροφορίες, υπό τους όρους ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών:

- α) δεν αποτελεί *την αφετηρία της μετάδοσης* των πληροφοριών,
- β) δεν επιλέγει τον *αποδέκτη της μετάδοσης* και
- γ) *δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί* τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

[...] Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα να επιβληθεί δικαστικά ή διοικητικά στον φορέα παροχής υπηρεσιών η παύση ή η πρόληψη της παράβασης.

Ζητήματα απλής μετάδοσης

- Αφετηρία της μετάδοσης
 - Τεχνική mirroring? αναμεταδίδει τότε ή από αυτόν εκκινούν οι πληροφορίες;
- Επιλογή αποδέκτη μετάδοσης
 - Προγράμματα αθροιστές; π.χ. RSS feed ποιος επιλέγει τότε ο χρήστης αποδέκτης ή ο υπολογιστής αποστολέας των πληροφοριών;
- Επιλογή & τροποποίηση πληροφοριών
 - Βλ. ελληνική υπόθεση: κάτοχος BBS , bulletin Board System έχει ενεργητικό όχι παθητικό ρόλο αφού επιλέγει και διακινεί έναντι αμοιβής τις πληροφορίες (ΑΠ 2087/2003- παιδική πορνογραφία)
- Αυτόματα, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση πληροφοριών
 - Αν υπάρχει καταστρατήγηση ή τυχόν συνεργασία με χρήστη για διάπραξη παράνομων πράξεων, δεν θα υπάρχει ασυλία

Αποθήκευση σε κρυφή μνήμη - Caching

1[...] δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής της υπηρεσίας, όσον αφορά την *αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση* των πληροφοριών, η οποία γίνεται με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών προς άλλους αποδέκτες της υπηρεσίας, κατ' αίτηση τους, υπό τους όρους ότι ο φορέας παροχής υπηρεσιών:

- (α) *δεν τροποποιεί* τις πληροφορίες,
- (β) τηρεί *τους όρους πρόσβασης* στις πληροφορίες [σ.σ.: οι δικαιούμενοι υπό τους όρους της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και του απορρήτου των επικοινωνιών],
- (γ) τηρεί τους κανόνες που αφορούν την *ενημέρωση των πληροφοριών*, οι οποίοι καθορίζονται κατά ευρέως αναγνωρισμένο τρόπο και χρησιμοποιούνται από τον κλάδο [σ.σ. ενημέρωση των δεδομένων από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, βλ. δίκαιο προστασίας προσωπικών δεδομένων +ειδικά πρωτότυπα πρωτοκόλλου http για πρόσφατες τροποποιήσεις όπως έλεγχος ημερομηνίας επικεφαλίδας δεδομένων, νεκρό γράμμα δεν υπάρχουν επίσημοι κανόνες],
- (δ) δεν παρεμποδίζει τη *νόμιμη χρήση της τεχνολογίας*, η οποία αναγνωρίζεται και χρησιμοποιείται ευρέως από τον κλάδο, προκειμένου να αποκτήσει *δεδομένα σχετικά με τη χρησιμοποίηση* των πληροφοριών [σ.σ.: στατιστικά δεδομένα χρήσης], και
- (ε) ενεργεί άμεσα προκειμένου να *αποσύρει τις πληροφορίες* που αποθήκευσε ή να *καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη*, μόλις αντιληφθεί ότι οι πληροφορίες *έχουν αποσυρθεί* από το σημείο του δικτύου στο οποίο βρίσκονταν αρχικά ή η πρόσβαση στις πληροφορίες κατέστη αδύνατη ή *μια δικαστική ή διοικητική αρχή διέταξε την απόσυρση* των πληροφοριών ή απαγόρευσε την πρόσβαση σε αυτές.

Φιλοξενία (e commerce directive)

1. Σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας συνισταμένης στην αποθήκευση πληροφοριών παρεχομένων από ένα αποδέκτη υπηρεσίας, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής της υπηρεσίας για τις πληροφορίες που αποθηκεύονται μετά από αίτηση αποδέκτη της υπηρεσίας, υπό τους όρους ότι:
 - (α) ο φορέας παροχής της υπηρεσίας **δεν γνωρίζει πραγματικά** ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία και ότι, σε ό,τι αφορά αξιώσεις αποζημιώσεως, δεν γνωρίζει τα γεγονότα ή τις περιστάσεις από τις οποίες προκύπτει η παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία, ή
 - (β) ο φορέας παροχής της υπηρεσίας, μόλις αντιληφθεί τα προαναφερθέντα, **αποσύρει ταχέως τις πληροφορίες** ή καθιστά την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη.
2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενεργεί υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχο του φορέα παροχής της υπηρεσίας [σ.σ. προστηθέντες, βοηθοί εκπλήρωσης για παράδειγμα]

Ζητήματα φιλοξενίας

- Πραγματική γνώση=???
 - Με βάση τις κοινές διατάξεις δικαίου για δόλο ή αμέλεια
 - Βλ. κυμαινόμενη νομολογία για τον απαιτούμενο βαθμό γνώσης (ιδίως αλλοδαπή)
 - UK: The Electronic Commerce (EC Directive) Regulations 2002
 - Ειδική διάταξη με οδηγίες προς τα δικαστήρια για το τι συνιστά «πραγματική γνώση»
 - Ειδοποίηση από θιγόμενο χρήστη με: α) τα πλήρη στοιχεία και της δ/ση του αποστολέα, β) λεπτομέρειες για την ιστοσελίδα με το επίμαχο περιεχόμενο, γ) λεπτομέρειες για τον χαρακτηρισμό του περιεχομένου ως παράνομου
- «Καθιστά αδύνατη την πρόσβαση»
 - ≠ αρχή της ελευθερίας της έκφρασης,
αποτροπή προληπτικής λογοκρισίας

Διαδικασίες γνωστοποίησης & απόσυρσης περιεχομένου

- Η οδηγία παροτρύνει τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν τέτοιες διαδικασίες
- USA: DMCA, Digital Millenium Copyright Act
 - «safe harbour» διατάξεις
 - δικαιούχος ενημερώνει (notice) υπεύθυνο ιστοσελίδας και αυτός είτε σταματάει πλήρως την παροχή πρόσβασης στην επίμαχη σελίδα, είτε την απομακρύνει πλήρως από το διακομιστή του. Αφού το πράξει, ενημερώνει τον ιδιοκτήτη της. Ο ιδιοκτήτης έχει τότε το δικαίωμα, εάν θεωρεί ότι εσφαλμένα διακόπηκε η πρόσβαση στην ιστοσελίδα του να του το δηλώσει εγγράφως (counter notice). Ο web host ενημερώνει τον δικαιούχο και αν αυτός δεν ακολουθήσει τη δικαστική οδό εναντίων του ιδιοκτήτη της ιστοσελίδας εντός 14 ημερών, τότε ο πάροχος απαιτείται να επαναφέρει το απομακρυσμένο από τη θέση του υλικό (put back procedure).
- Φιλανδία (για πνευματική ιδιοκτησία)
- UK: οδηγίες Υπεξ για υποβολή Ειδοποιήσεων από αρμόδιες αρχές προς παρόχους φιλοξενίας για περιεχόμενο αντικείμενο στην βρετανική αντιτρομοκρατική νομοθεσία

Απουσία γενικής υποχρέωσης ελέγχου

1. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών *δεν έχουν, [...] γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση δραστήριας αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες.*
 2. Χωρίς να παραβιάζονται οι διατάξεις περί προστασίας του απορρήτου και των προσωπικών δεδομένων, οι φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας **είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν πάραυτα τις αρμόδιες κρατικές αρχές** για τυχόν υπόνοιες περί χορηγούμενων παράνομων πληροφοριών ή δραστηριοτήτων που επιχειρούν αποδέκτες των υπηρεσιών τους, και να ανακοινώνουν στις αρμόδιες αρχές κατ' αίτηση τους πληροφορίες που διευκολύνουν την εντόπιση αποδεκτών των υπηρεσιών τους με τους οποίους έχουν συμφωνίες αποθήκευσης.
- Βλ. εξαίρεση Σουηδίας για bulletin boards, ηλεκτρονικού χώρους ανάρτησης όπου υπάρχει υποχρέωση ελέγχου
 - Εξαίρεση Γαλλίας για σύστημα ειδοποίησης για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, πρόκληση ρατσιστικού μίσους, παιδική πορνογραφία κλπ

ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

(α.17 ΠΔ 131/2003)

Εφόσον πιθανολογείται προσβολή δικαιωμάτων προερχομένων από τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει ως **ασφαλιστικό μέτρο** οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο, ιδίως τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου ή από τρίτον και αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής.

ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

- Υπόθεση Promusicae C-275/06: «..επιτρέπεται αλλά δεν επιβάλλεται να ζητήσουν προσωπικά δεδομένα...»
- C-236 -238 /08 Google France v Louis Vuitton
- C-324/09 L'Oréal v eBay
- C-70/2010 Scarlet v SABAM & C-360/2010 SABAM
- C C v Netlog (Tiscali , Βέλγιο, τεχνολογικά μέτρα)
- Lycos (Ολλανδικό ακυρωτικό),
- Totalise plc v Motley Fool (Μεγ. Βρετανία)
- Heise Zeitschriften (OLG Dusseldorf)
- Γνωμοδοτήσεις Γ. Σανιδά (7/09) , Ι. Τέντε (9/09), Αθ. Κατσιρώδη (5/11)

Συνεργασία παρόχων με διωκτικές αρχές

- Οφείλει ο πάροχος να αίρει το απόρρητο των επικοινωνιών και να παραδίδει στις διωκτικές αρχές ή σε τρίτους στοιχεία των συνδρομητών του;
 - Α. 4 Ν.2225/1994 με λίστα εγκλημάτων για τα οποία επιτρέπεται η άρση του απορρήτου (ιδιαιτέρως σοβαρά εγκλήματα)
 - Αντίθετες γνωμοδοτήσεις Εισαγγελέων Αρείου Πάγου δημιούργησαν σύγχυση στους παρόχους- θεωρούσαν ότι μπορούσε να διευρυνθεί κατ' εντολή τους
 - Αντίθετη (στις γνωμοδοτήσεις των Εισαγγελέων) γνώμη της ΑΔΑΕ
 - Τελικά επιβεβαίωση σε α. 1 Ν 3917/2011 : «1. Οι πάροχοι διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών υποχρεούνται να διατηρούν τα δεδομένα του άρθρου 5 που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία από αυτούς, προκειμένου τα δεδομένα αυτά να καθίστανται διαθέσιμα στις αρμόδιες αρχές για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 4 του ν. 2225/1994 (ΦΕΚ 121 Α').»
- Υποχρέωση παρόχων να διατηρούν ορισμένα δεδομένα επικοινωνίας χρηστών τους (data retention directive)

Linking

- Δεν υπάρχει ρητή νομοθετική πρόβλεψη στο ελληνικό δίκαιο
- Ιδιαίτερα προβληματικές περιπτώσεις:
 - Deep inking: παράκαμψη homepage, δεν μετράται η επισκεψιμότητα, συνέπειες για διαφημιστική λειτουργία
 - Framing: πλαίσιο στο οποίο εμφανίζεται ιστοσελίδα τρίτων χωρίς να διακρίνεται η προέλευση
 - Νομολογία αλλοδαπή με προσφυγή στο δικαίωμα του κατασκευαστή βάσης δεδομένων *
- Αυστρία, Ισπανία, Πορτογαλία: πλήρης απαλλαγή ευθύνης
- Η ελληνική νομολογία ποικίλλει:
 - ΤρΠλημΚιλκίς (greekmonies): linking προς σελίδες με έργα δεν προσβάλλει δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας εφόσον δεν παρακάμπτει τεχνολογικά μέτρα
 - ΜΠρΑθ 4042/2010: ιστοσελίδα ραδιοφωνικού σταθμού με σύνδεσμο προς ιστοσελίδα άλλου με μουσικά έργα προσβάλλει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί των έργων αυτών

Search engines

- Δεν υπάρχει ρητή νομοθετική πρόβλεψη
- Η (αλλοδαπή) νομολογία ποικίλλει:
 - Γαλλία: υπόθεση UEJF, Licra κατά Yahoo χρήση φίλτρων στους μηχανισμούς έρευνας →
 - Βέλγιο: Copiepresse κατά Google google news, google cache παραβίαζαν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας λόγω αναπαραγωγής εφημερίδων, άρθρων και φωτογραφιών

Πληροφορίες & ιστολόγια (blogs)

- Ευθύνη με βάση τις ρυθμίσεις για τη «φιλοξενία»
- Ελευθερία της έκφρασης ή λογοκρισία
 - Ad hoc στάθμιση - Αρχή της αναλογικότητας
 - Πρέπει ο διαχειριστής να ελέγχει το περιεχόμενο;
- Blogs & νομοθεσία περί τύπου
 - ΜΠρΡοδόπης 44/2008 & ΕφΘράκης 91/2012 (ναι)
 - ΠΠρΠειρ 27/2009, 4980/2009 (όχι)
 - ΠΠρΘεσ 25552/2010 & 16790/09 (όχι)

Social networks

- Ιδίως ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Για να είναι δωρεάν πρέπει να καλύπτουν τα έξοδα τους από διαφημίσεις
- Ιδιαίτερα ζητήματα προστασίας ανηλίκων (π.χ cyberbullying)
- Δικαίωμα στην «ψηφιακή λήθη»;
 - ≠δικαίωμα στην πληροφόρηση
 - ≠δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ...

Η Επιτροπή για τη Γνωστοποίηση Διαδικτυακής Προσβολής Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων (ΕΔΠΠΙ) συστήθηκε με τον ν. 4481/2017 και στόχο έχει να διευκολύνει την εξωδικαστική αντιμετώπιση περιπτώσεων διαδικτυακής προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και συγγενικών δικαιωμάτων.

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ...

- <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/e-commerce-directive>

Liability of Intermediaries

The Directive exempts intermediaries from liability for the content they manage if they fulfil certain conditions:

service providers hosting content, once they are aware of the illegal nature of the hosted content, they need to remove it or disable access to it expeditiously.

to be covered by the liability exemption they have to play a neutral, merely technical and passive role towards the hosted content.

Member States cannot impose to intermediaries any general obligation to monitor the content they manage.

The Commission, in its [Staff Working Document on online services, including e-commerce, in the Single Market \(2012\)](#), reported on the functioning of the Directive and identified that the liability regime outlined in it needed some clarification. It also announced a horizontal initiative on notice and action procedures.

A public consultation on [The future of electronic commerce](#) already took place in 2010, and a public consultation on [notice-and-action procedures](#) followed on 2012. Both will equally feed the present work on the DSM Strategy.